

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**IOAN. PETRI || MAFFEI, || BERGOMATIS, || E SOCIETATE ||
IESV, || HISTORIARVM || INDICARVM || LIBRI XVI. ||
SELECTARVM, ITEM, EX || INDIA EPISTOLARVM || LIBRI
IV. ||**

Maffei, Giovanni Pietro

Coloniae Agrippinae, Anno M.D.XC.

VD16 M 105

Nauigat in Italiam. Cap. XII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64627)

hominis Christiani virtutibus, non modo fidem beatitudinem esse, verum etiam spem. Eius porro comitate gratia, certum sibi esse non modo sine viatico, sed etiam sine comite iter id ingredi; quod clare perspiceret, quia multa possunt homini accidere, peregrinanti praesertim, sibi quidpiam euenisset, fieri non posse, cum aliquo saltē ex parte comitis praesidio fidei; comitem proinde quidquid in eo spei locasset, id vtiq; ex ea certitudine iri fiducia, quam totam in vno Deo clementissimo parente ac rectore vellet esse repositam.

Nauigat in Italiam. Cap. XII.

HA Cigitur mēte sub initiū anni MDXXIII. magno omnium dolore Minorca profectus venit Barcinonem, vt in Italiam ex eo loco trajiceret. cumque peto opportune paratam sibi nauem offendisset, egit cum nauarcho suppliciter, vt se mendicum egentemque gratis aduocare ac nauem portare ne grauaretur. cui nauulum quidem huiusmodi sursum promisit; ea tamen conditione, vt nauticus saluberrimus panis, quod erat necessarium, secum inferret. Barcinonensis cum vehementer angeretur Ignatius, quod remedia sua copiam quamuis exiguam, cerneret magis vtilis quam sibi summam proposuerat, legibus aduersariis multas anxialisque cogitationes totam rem demum committere statuit arbitrio sacerdotis, quem sibi paucos diebus Barcinone, tum suae conscientiae iudicem, tum interpretem diuinæ voluntatis elegerat. Ille re cogitata natio respondit, aqua postulare nauarcho: per se non resistendum esse, nec verò timendum, ne si cetera tam vilia praesertim ac necessaria, sibi parauerit, quam idcirco contra consilium perfectae paupertatis committat. Tum Ignatius quamquam soluto vniuerso studio ne animo, iam en partim sacerdotis impulsione, etiam metu occasionis eius amittenda; emensura de inore pecunia, panes in nauem imposuit, & ne quid superet secum inferret, paucos qui superflua nauem

reliquit in ipso littore: deinde solutis anchoris die quinta
 Caietam non minus periculosa quam celeri navigatione
 delatus, ita omnia pedibus iter intendit. ac prima nocte
 diuertit ad villam militibus refertam; quibus nefaria
 quaedam ac turpia molientibus, tanto animi ardore ac
 vociferatione se obiecit, ut illi partim verborum ponde
 re, partim constantiâ miraculo obstupefacti, à flagitio
 conatu destiterint. Inde laboribus maximis, cum sa
 uerè per eos dies pestilètia luridus ipse ac macilentus, te
 nis fere arque oppidis arceretur, denique in vrbe[m] Ro
 manam haud ita acriter custoditam, lassitudine ac fame
 pene confectus introijt ipso Dominico die Palmarum.
 cumque venerabundus religiosissima quaque loca obij
 set, Adriani VI. Pont. Max. pedes exoscularur. Mox parâ
 ti Venetias ire, ut in Palaëstinam inde transmitteret; rur
 sum Hispani amici nonnulli, qui Romæ eo ipso tempo
 re versabantur, profectiorem dissuasere cum alijs ratio
 nibus, tum præcipuè navigationis longæ & infestæ peri
 culis proponendis: quippe cum paulo ante per summu[m]
 nominis Christiani æquè damnum ac dedecus, Turca
 Rhodum insulam expugnasset, quo nuntio videlicet
 omnis Italia cohorrerat. Sed cum Ignatius ab institu
 ta peregrinatione nullo terrore posset abduci; illud sal
 tem hortari & orare institerunt, ne se daret in iter eius
 modi sine pecunia, tum in alios usus necessaria, tum vei
 que ad nautum pro transmissione soluendum. nam ve
 Venetias emendicato victu peruenisset, quæ deinde ra
 tio, quæ spes homini externo & ignoto foret, in tam re
 motas regiones traiectionem nanciscendi gratuitum? Pro
 inde recte amicæque suadentibus ne resisteret, iuuarit
 que se in Christi gratiam aliquo saltè viatico parere
 tur. Cum hæc, & alia eiusmodi assuerant pariter ac
 mulerant, ingererent; sæpius eadem iterando, cunctan
 tes, ac tergiversantem denique perpulerunt, ut in ipso
 accessu aureos aliquot nummos acciperet. quo ille sub
 prelo oneratus verius quam instructus, non multum pro
 ficerat viæ, cum rem totam attentè contemplans, se
 ne ipse accusans grauitè, quòd de fiducia diuina hu
 mano

mano metu se deici, fixumque paupertatis propo-
 oblato auro passus esset infringi; parum absumt quo
 omnem pecuniam illico indignabundus abiicit, sed
 quia id prodigum, ac Deo ingratum fore videtur lo-
 creuit certè in obuios pauperes paulatim infundit,
 quod cum alacriter præstitisset, breui & nimis om-
 bus vacuus, & stimulis conscientiae liber cauit. Pro-
 gentem porrò Venetias, eadem quae supra memoravi-
 mus incommoda & difficultates itinere parè toto ve-
 xarunt. Sauebat etiam tum locis aliquot fordibus &
 que contagio; dispositisque custodes aditus oppidorum
 assidue turbantur. Ignatium verò ex ipso corporis la-
 bitu vel in summa caliditate temperie metuens. Oblin-
 rat squalore vestis, & horrida, color exanguis, cauum
 macie caput, conditi introitum oculi, & inanes sin-
 cium sinus, quocirca fiebat, non solum ut exclusus à
 diuersorij omnibus pernoctare saepe cogitur in po-
 blico, sed etiam ut pallore & macie percipitur, re-
 gentemque, prætereuntes aliquando nonnulli ter-
 monstrum quoddam aut triste simulacrum terrenti.
 Ipse verò linguae impetitus, ignarus itinerum, cum
 præ defatigatione saepe deficeret; ad Follin emen-
 Clodiam Deo adiuuante peruenit, quo ex emporio
 breuis & quotidianus Venetias traiectus est. Hi
 tior factus à viatoribus, obseruari Venetis omnia di-
 ligentissimè, & è suspectis præsertim regibus veneti-
 tes accessu prohiberi; flexit inde itinere terrestri Italiam
 um, quorumdam consilium sequutus, qui idiplum pe-
 rium metuentes, faciliorem sibi ex ea urbe Venetiam
 transitum fore sperabant: iidemque Ignatium solus
 etum sibi comitem, præ imbecillitate repente desine-
 tem gradus, in campis circumpadanis repente desine-
 unt, vnus ope Christi subnixum: qui sanè pro sua in-
 nita clementia laboranti seruulo in tanta solitudine tri-
 nime defuit, sed proxima nocte sese illi, quomodo-
 dum antea saepe fecerat, visendum obtulit: precaturum
 que mirifice, intra ipsa Patavina micena primam, de-
 inde Venetias sine vilo errore aut difficultate peruenit.

nemō quippe ex Parauinis custodibus ad portas, nemo
 ex Venetis exploratoribus ad insulas frequentiores ap-
 propinquantē (cū nauim ingressi de more singulos ve-
 ctiores diligenter excuterent) Ignatium nulla munitū va-
 letudinis tessera, ne appellauit quidē mirantibus, cogni-
 ta postmodū re, Clodianis desertoribus illis; quibus per-
 adalterata videlicet symbola introitus in urbē utraq̃
 non sine magna vel sollicitudine, vel contentione patue-
 rat. Venetiarū urbis, in recessu intimo sinus Adriatici, ea
 regio ac situs est, vt leniter stagnantes ex alto aqua illā
 ex omni parte circumluant, ea in cluytē urbi & ad merces
 copiaque inuehendās opportuna receptacula, & contra
 hostiles incurfus munimenta firmissima sunt. Ex ijs por-
 tu & fluarijs, maiores minoresque euripi totam urbē in-
 tercurantes, varijs mandris ac flexibus ita distinguūt,
 vt quot in partes pedibus, in totidē fere mari aditus sit.
 regio sanē vel artis, vel naturæ miraculo. Inde vicorū,
 culinarū, ac pontiū ingēs numerus: vt qui diutius ibi ver-
 sati non sunt, viarū locorumque modo varietate, modo
 similitudine sepe fallantur. Sed contra eiusmodi amba-
 ges, certū paratumque remedium est maxima multitu-
 do cymarū, que vsquequaq; dispersę, nominatim ad o-
 mnia & publica & priuata loca quęlibet haud ita magna
 mercede traiciāt. Ignatius nauī Parauina, ex ijs que per
 Medoaetū flumē assidue cōmeant, in area Marciana sub
 noctem expositus, cū neq; vias ad publica xenodochia
 posset, nec portitori conducendo suppetere nummis
 illuētus longo iam vsu malē cubare, sub porticu Procu-
 ratoria, quā appellant, intendentibus iam se tenebris, va-
 rium opificis cuiusdam fulcrum elegit, in quo fessos ar-
 tus vicumque reficeret. Tenebatur fama, litterisque multorū
 est memoria traditum, dum ille ibi noctem exigit, vici-
 num senatorem M. Antonium Triuisanum (quem ipsū
 multo deinde post, eiusdem ciuitatis principē vidimus)
 celesti voce excitatum, increpitumq; quod in multa ve-
 luti mollique strato decūberet ipse, cū interim Dei fa-
 uulus peregrinus non longe à vestibulo illius ædiū iace-
 re in publico pauper, & omni humana ope ac solatio de-

stitutus. itaque ingenti metu & horrore perfusum ped-
lijisse confestim, & quæsitum diligenter Ignatium. ce-
pisse perhonorificè. Sed ille postmodum cum in amari-
terem Cantabrum incidisset, à lautiore hospinio seculum
eum familiariter transfudit.

Navigat in Palestinam. Cap. XIII.

BI cum aliquandiu moraretur in o-
mnem nauigandi occasionem uer-
tus; ecce tibi nouæ amicorum pagæ
(quos illi vbiuis breui cœliabere cog-
nita viri virtus atque modestia) cum
varijs terroribus ab infinita peregrina-
tione reuocare conantur, quibus
ille, Deo fretus, ita resistebat, vt diceret, pro certo habere
se, vt cætera cuncta deficerent, vel vna solimodo tabu-
la quod cupiebat vtrique peruenturum. Nec cum felicitate
bonitatis diuinæ fiducia. Cum enim eo anno formidabi-
ne Turcarum, vt diximus, solito minor esset in ludam
peregrinantium numerus, & quotquot erant, simul cum
nes paulo ante soluisserit; desperata iam à cæcitate, Ig-
natijs repente sit certior, nauem in Cyprum parati
tricio Veneto, prætori eiusdem insulæ deliquato: con-
que inde non ignoraret breuem atque facilem esse tra-
iectum in Palestinam; nullo adhibito depreccatore, cum
tamen multi nec asperrandi suppetere, ad Venetum
Ducem Andream Gritum adijt ipsemet, insigni manu
nus humanitate quam prudentia principem ac Dei ho-
uente facile ab eodem impetrauit, vt gratis in Cyprum
vsque deueheretur. Sed interea dum prætori orationem
nauis, in febrem Ignatius incidit, factum elimitus est
probandæ scilicet eius cõstantiæ causa, vt quo de phar-
macum hauserat, eo ipso nauæ signum profectus o-
diderint. qua re minime conturbatus Ignatius veniam
petit ab hospite; qui pertinaciter ipsum etiam atque ce-
iam retinere conatus, cum nihil omnino profectus
consultur medicus. ille vero sine cunctatione respon-
dit,